

**РЕПУБЛИКА СРПСКА**  
**ВЛАДА**  
**МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ**  
**ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ**  
**БАЊА ЛУКА**  
**Трг Републике Српске 1**

Број: 15.04-96-16/15

Датум: 06.04.2015. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву Инвеститора, за издавање еколошке дозволе за МХЕ „Кућна турбина“ на ријеци Врбас, у обухвату електроенергетског комплекса ХЕ „Бочац“ у Бочцу, на територији општине Мркоњић Град, инсталисане снаге 568 kW, а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Српске" број 71/12), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12) и члана 190. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник Републике Српске" број 13/02, 87/07 и 50/10), д о н о с и

**Р Ј Е Ш Е Њ Е**

1. Даје се Инвеститору МХ „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ ЗП „ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ НА ВРБАСУ“ А.Д. Мркоњић Град, ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за МХЕ „Кућна турбина“ на ријеци Врбас, на к.ч. 4/103-6 к.о. Дабрац (нови премјер), у обухвату електроенергетског комплекса ХЕ „Бочац“ у Бочцу, на територији општине Мркоњић Град, инсталисане снаге 568 kW.

2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:

2.1. Хидроенергетско постројење МХЕ „Кућна турбина“, које чине сљедећи објекти:

- Водозахват – захват воде на самом изводу из постојеће бране на коти 249,7 m
- Цјевовод постављен поред локалног пута
- Машинска просторија са хидроагрегатом и трафостаницом на лијевој обали Врбаса, 150 m низводно од постојеће бране, који се састоји из: машинске просторије, трафостанице и одводног окна

3. МХ „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ ЗП „ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ НА ВРБАСУ“ А.Д. Мркоњић Град дужно је да:

3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере спречавања емисија у ваздух и мјере за заштиту од буке

У току изградње:

- Израдити Елаборат о уређењу градилишта у складу са Законом о заштити на раду („Службе гласник Републике Српске“, бр. 01/08 и 13/11).
- Теретна возила и друга возила, који ће одвозити/довозити грађевински материјал и друга возила очистити од остатака земље која се може наћи на точковима возила, прије изласка на саобраћајнице („Закон о основима безбједности саобраћаја на путевима у Босни и Херцеговини“, Службени гласник БиХ бр. 06/06).
- Брзину и рад транспортних средстава прилагодити условима пута.
- Редовним и ванредним техничким прегледима машина и возила која ће се користити приликом изградње објеката, осигурати максималну исправност.
- Код организовања градилишта и извођења радова у току изградње користити исправна средства за рад те користити уређаје, возила и постројења која су класификована у категорију са минималним утицајем на околину.
- У току извођења радова на изградњи објеката као енергент за грађевинске машине користити нискосумпорна горива као енергенте.
- Примјенити све мјере неопходне да дисперзија лебдећих честица у ваздуху буде што мања током извођења грађевинских радова (ископ, утовар и истовар материјала), појаву прашине ублажавати мјерама заштите којима се емисије лебдећих честица доводе у граничне вриједности (оптимална влажност материјала, квашење и орошавање материјала).
- Редовно одржавати и квасити приступне и друге градилишне путеве као и манипулативне платое.
- У случају инцидентних ситуација или по налогу инспектора извршити контролу буке и квалитета ваздуха на локацијама поред стамбених објеката.
- При изградњи приступних путева водити рачуна о томе да се што је могуће мање наруши изглед околине, а кориштене путеве уредити (вратити у првобитно стање по завршетку радова).
- Све површине на којима су вршени грађевински радови вратити у првобитно стање и извршити њихову рекултивацију.
- Примјенити све мјере утврђене посебним прописима у случају извођења минирања на предметној локацији.
- Грађевинске радове који производе велику буку изводити у одређеним временским интервалима и према одговарајућим прописима.
- Забрањено је коришћење грађевинских машина у ноћном периоду и рад истих ограничити на радне сате и дане у седмици, а евентуалне радове током ноћи изводити уз обавезну претходну најаву становништву.

У току експлоатације:

- У случају поправки, ремонта или текућег одржавања примјенити све прописе за заштиту од утицаја на животну средину.
- Машинска кућа мора бити звучно изолована да се спријечи ширење буке.
- Уређаји који емитују буку морају бити атестирани, односно конструисани и изоловани да у спољну средину не емитују буку преко дозвољених вриједности.
- Посебне мјере заштите од буке није потребно проводити, с обзиром на природу технолошког процеса.
- Слободне површине на локацији озеленити и држати их уредним.
- У току експлоатације предметног постројења нису потребе мјере заштите ваздуха, јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.

### 3.2.2. Мјере спречавања емисија у површинске и подземне воде

У току изградње:

- Забрањено је прати машине и возила у зони радова, а правилном организацијом радова и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Прилазне саобраћајнице и манипулативне површине изградити на начин да се осигура одвод површинских вода прилагођен предвиђеној фреквенцији и терету транспортних возила који ће се кретати на наведеним локацијама.
- Забрањено је истресање ископног материјала на обалу ријеке и водотока.
- За грађевинске раднике, на локацији обезбједити покретне преносне еколошке санитарне тоалете и исте редовно одржавати и празнити у сарадњи са најближом комуналном службом или користити тоалет у постојећој управној згради ХЕ Бочац.
- Смјештај свих возила и механизације која користе течном гориво, мора бити на уређеном водонепропусном платоу уз строгу контролу евентуалног загађења, односно процуривања.
- У случају процуривања или расипања горива на локацији одмах приступити ремедијацији загађене површине.
- Обавезно урадити акциони план заштите у случају просипања опасних материја, у циљу спречавања загађења површинских и подземних вода и земљишта.
- У случају неконтролисаног просипања горива, техничких уља и масти обезбједити средства за њихово упијање.
- Након завршетка радова извршити санацију простора захваћеног грађевинским и другим радовима, те извршити вањско уређење око предметног објекта.

У току експлоатације:

- Одржавати у функционалном стању сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина и сепараторе масти и уља.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбине потребно је изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из система машинске зграде.
- Користити трансформаторска уља која не садрже полихлороване бифениле.
- Санитарне отпадне воде одводити путем септичке јаме у биодиск на пречишћавање, а биодиски одржавати у функционалном стању.
- Одговорно лице постројења је дужно прибавити сву документацију везану за снабдијевање и одводњу вода из предметног објекта.
- Поштовати водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите комплетног екосистема, поготово у сушим периодима.
- Уколико експлоатацијом и функционисањем предметног објекта, дође до промјене природног режима вода, а то проузрокује штете било каквог карактера инвеститор је обавезан да узроке штете отклони, а штету надокнади.
- На локацију је допуштен приступ само запосленом особљу.
- Обавеза инвеститора је да за предметни објекат прибави водну дозволу у складу са Законом о водама („Службени гласник Републике Српске“ број 50/06, 121/12).
- **Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).**

### 3.2.3. Мјере за заштиту земљишта

У току изградње:

- Забрањено је прати машине и возила у зони радова.
- Прије почетка изградње испланирати приступне путеве за механизацију, те одлагалишта на локалитетима гдје ће бити најмања штета за биљни покров.
- Квалитетнију земљу од ископа сачувати за хортикултурно уређење предметне локације.
- Проводити редовно и контролисано збрињавање комуналног и опасног отпада на прописан начин, односно забранити било какво привремено или трајно одлагање отпадног материјала на околно тло осим на Пројектом организације градилишта и Планом управљања отпадом предвиђеним мјестима те осигурати непропусне контејнере за отпад.
- Површине осјетљиве на ерозију заштитити средствима за стабилизацију као и биљкама које спречавају ерозију.
- Посебно водити рачуна о томе да се материјали из ископа не отискује у ријечно корито већ да се води рачуна о амбијенту окружења;
- Извођачима радова строго нагласити одговорност чувања цијеле околне вегетације и земљишта унутар и изван грађевинске зоне.
- Сакупљено гориво и уље са присутим материјалом и одстрањено земљиште уклонити и депоновати на посебно предвиђено водонепропусно мјесто или у водонепропусни контејнер предвиђен за одлагање опасног отпада. Наведена врста отпада не смије се мијешати и одлагати заједно са комуналним отпадом, већ одвојено у контејнер предвиђен за ову врсту отпада.

У току експлоатације:

- Осигурати довољне количине апсорпционог средства за случај просипања опасних материја на локацији које мора бити прописно обезбијеђено.
- На одговарајућим мјестима поставити контејнере затвореног типа за прикупљање комуналног отпада.
- Редовно одржавати и чистити сабирне уљне јаме испод турбина.

#### 3.2.4. Мјере заштите флоре и фауне

У току изградње и у току експлоатације:

- Забрањено је уништавања постојећих станишта флоре и фауне.
- Забрањено је прекомјерно коришћење постојећих екосистема и појединачних биљних врста.
- Осигурати трајни еколошки прихватљиви проток воде (биолошки минимум).
- Водозахват користити на начин да не буде угрожен еколошки прихватљив проток воде, односно да се не поремети ниво и правци кретања подземних вода.

#### 3.2.5. Мјере за управљање отпадом

- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији, сав вишак земље, настао у фази припреме терена мора се уклонити.
- Отпад прикупљати и класификовати према Каталогу отпада и збрињавати га са овлашћеном институцијом.
- Имајући у виду карактер објекта и начин функционисања истог из предметног објекта нема продукције отпада који би могли бити предмет процеса поврата корисног материјала из отпада или збрињавања истог.
- Редовно одржавати и чистити уљну јаму лоцирану испод трансформатора.

- Обезбједити канту за смеће одговарајуће запремине за прикупљање комуналног отпада.
- Амбалажу од искоришћеног средства за подмазивање одвојено сакупљати од осталих врста отпада и као опасан отпад збрињавати од стране овлашћене институције.
- Придржавати се Плана управљања отпадом припремљеним у складу са чл. 22. Закона о управљању отпадом (Службени гласник Републике Српске, број 111/13).
- **Уговоре са овлашћеним институцијама за збрињавање отпада, у складу са Каталогом отпада (Службени гласник Републике Српске, број 39/05), закључити у складу са Правилником о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада (Службени гласник Републике Српске, број 118/05).**

#### 3.2.6. Мјере за заштиту становништва

- Уколико се приликом редовног рада и функционисања предметног постројења појави било какав негативан утицај на здравље људи извршити обавјештавање надлежне институције за заштиту здравља.

#### 3.2.7. Мјере за заштиту пејзажа

У току изградње и у току експлоатације:

- Ограничити крчење и скидање вегетације само на површинама гдје је то неопходно.
- Објекти ХЕ (машинска зграда) треба да буду минималних габарита у којима је могуће развити предвиђени процес производње.
- Пројектом прилагодити материјализацију објеката МХЕ (у спољној обради избјегавати употребу видљивог бетона, лима, пластичних материјала и сл.), а за облагање користити природне материјале (камен, дрво) како би се објекат уклопио у природно окружење.
- Послије завршетка изградње свих објеката обавезно спровести мјере рекултивације и санације терена, на начин да подсјећа на првобитно стање.

#### 3.2.8. Мјере за заштиту културно – историјског и природног наслеђа

- У случају проналаска фосила и минерала који би могли представљати природну вриједност налазач је дужан да обавјести Завод за заштиту културно – историјског и природног наслеђа (члан 44. Закона о заштити природе).
- Ако се у току извођења планираних радова (скидања хумусног слоја и припреме земљишта за грађевинске радове) наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах, без одлагања прекине радове и обавјести Завод за заштиту културно – историјског и природног наслеђа и да предузме мјере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на мјесту и у положају у коме је откривен (члан 82. Закона о културним добрима).

#### 3.2.9. Мјере након затварања комплекса

- Локацију постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав материјал са локације и терен локације потпуно уредити.
- Извршити озелењавање кориштених површина на локацији.

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње предметног постројења или рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха (Службени гласник Републике Српске, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM<sub>10</sub>, PM<sub>2.5</sub>), олово, бензен и угљен-моноксид:

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
<b>Сумпор-диоксид</b>			
Један сат	350 µg/m <sup>3</sup>	150 µg/m <sup>3</sup>	500 µg/m <sup>3</sup>
Један дан	125 µg/m <sup>3</sup>	-	125 µg/m <sup>3</sup>
Календарска година	50 µg/m <sup>3</sup>	-	50 µg/m <sup>3</sup>
<b>Азот-диоксид</b>			
Један сат	150 µg/m <sup>3</sup>	75 µg/m <sup>3</sup>	225 µg/m <sup>3</sup>
Један дан	85 µg/m <sup>3</sup>	40 µg/m <sup>3</sup>	125 µg/m <sup>3</sup>
Календарска година	40 µg/m <sup>3</sup>	20 µg/m <sup>3</sup>	60 µg/m <sup>3</sup>
<b>Суспендоване честице PM<sub>10</sub></b>			
Један дан	50 µg/m <sup>3</sup>	25 µg/m <sup>3</sup>	75 µg/m <sup>3</sup>
Календарска година	40 µg/m <sup>3</sup>	8 µg/m <sup>3</sup>	48 µg/m <sup>3</sup>
<b>Суспендоване честице PM<sub>2.5</sub> СТАДИЈУМ 1</b>			
Календарска година	25 µg/m <sup>3</sup>	5 µg/m <sup>3</sup>	30 µg/m <sup>3</sup>
<b>Суспендоване честице PM<sub>2.5</sub> СТАДИЈУМ 2</b>			
Календарска година	20 µg/m <sup>3</sup>	-	20 µg/m <sup>3</sup>
<b>Олово</b>			
Један дан	1 µg/m <sup>3</sup>	-	1 µg/m <sup>3</sup>
Календарска година	0,5 µg/m <sup>3</sup>	0,5 µg/m <sup>3</sup>	1 µg/m <sup>3</sup>
<b>Бензен</b>			
Календарска година	5 µg/m <sup>3</sup>	3 µg/m <sup>3</sup>	8 µg/m <sup>3</sup>
<b>Угљен-моноксид</b>			
Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	10 mg/m <sup>3</sup>	6 mg/m <sup>3</sup>	16 mg/m <sup>3</sup>
Један дан	5 mg/m <sup>3</sup>	5 mg/m <sup>3</sup>	10 mg/m <sup>3</sup>
Календарска година	3 mg/m <sup>3</sup>	-	3 mg/m <sup>3</sup>

Циљна вриједност за суспендоване честице PM<sub>2.5</sub>

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m <sup>3</sup>

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита здравља људи	Максимална дневна осмочасовна средња вриједност	120 µg/m <sup>3</sup>
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m <sup>3</sup>

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m <sup>3</sup>
Кадмијум	5 ng/m <sup>3</sup>
Никл	20 ng/m <sup>3</sup>
Бензо(а)пирен	1 ng/m <sup>3</sup>

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L <sub>10</sub>	L <sub>1</sub>
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за одређену зону утврђену према намјени подручја.

4.3. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде (Службени гласник Републике Српске, 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO <sup>3</sup> /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК <sub>5</sub>	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO <sub>3</sub> g/m <sup>3</sup>	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO <sub>3</sub> , g/m <sup>3</sup>	>160	160-140	140-100	100-70	<70



Електропроводљивост, $\mu\text{S}/\text{cm}$	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, $\text{g}/\text{m}^3$	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп.материје, $\text{g}/\text{m}^3$	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, $\text{g}/\text{m}^3$	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, $\text{g O}_2/\text{m}^3$	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из $\text{KMnO}_4$ , $\text{g O}_2/\text{m}^3$	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, $\text{g}/\text{m}^3$	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, $\text{g}/\text{m}^3$	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, $\text{g}/\text{m}^3$	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, $\text{g}/\text{m}^3$	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, $\text{mg}/\text{m}^3$	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, $\text{mg}/\text{m}^3$	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, $\text{mg}/\text{m}^3$	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, $\text{mg}/\text{m}^3$	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, $\text{mg}/\text{m}^3$	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, $\text{mg}/\text{m}^3$	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, $\text{mg}/\text{m}^3$	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, $\text{mg}/\text{m}^3$	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Калијум, $\text{mg}/\text{m}^3$	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, $\text{mg}/\text{m}^3$	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, $\text{mg}/\text{m}^3$	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, $\text{g}/\text{m}^3$	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, $\text{g}/\text{m}^3$	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, $\text{g}/\text{m}^3$	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103- 5*104	5*104- 5*105	>105

## 5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на следећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме и начин вршења мониторинга
Квалитет ваздуха	Концентрација прашине $\text{SO}_2, \text{NO}_x, \text{NO}, \text{NO}_2, \text{LČ 10}, \text{CO}$ и $\text{O}_3$ , метеоролошки параметри	Локација предметног објекта	Мјерење у току изградње извршавати само у случају инцидентних ситуација или по налогу надлежног инспектора  Мониторинг квалитета ваздуха вршити у оквиру мониторинга за цијели комплекс ХЕ Бочац

	Укупан ниво буке;	Локација предметног објекта	Вршити мјерење стања емисије буке на предметној локацији за вријеме изградње у случају инцидентних ситуација или по налогу надлежног инспектора  Мониторинг буке за вријеме експлоатације вршити у оквиру мониторинга за цијели комплекс ХЕ Бочац
Емисија загађујућих материја у воду-квалитет воде	рН вриједност, температура, амонијачни азот, нитритни азот, нитратни азот, фосфор, талог након 0,5 h таложења, укупне суспендоване материје, БПК5 при 20°C, ХПК дихроматни, РАН, минерална уља, гвожђе, , манган, олово, , кадмијум, арсен, укупни хром, сулфати, хлориди, , флуориди уз обавезну мутноћу воде	На предметној локацији	<b><u>У фази изградње</u></b> Мониторинг воде: једна локација низводно од захвата грађевинских радова у кориту ријеке и на једном мјесту узводно од свих грађевинских радова,  <b><u>У фази експлоатације</u></b> Вршити мјерење параметара воде у оквиру мониторинга за цијели комплекс ХЕ Бочац
Вршити мониторинг испуштања еколошки прихватљивог протока	количина воде која се испушта после преграде		континуирано
Квалитет земљишта	Физичко хемијске параметри (тешки метали, минерална уља)	На мјесту инцидента	у случају инцидентних ситуација или по налогу надлежног инспектора

5.2. Инвеститор је дужан мониторинг вршити путем овлашћене институције, а извјештаје о извршеном мониторингу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Инвеститор је дужан без одлагања пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или акцидент који значајно утиче на животну средину.

5.4. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача (Службени гласник Републике Српске, број 92/07) и о томе извјештавати Министарство.

6. Саставни дио овог рјешења чине «Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе» израђени од овлашћене институције ЈНУ Институт за заштиту и екологију Републике Српске, Бања Лука.

7. Накнада за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Еколошка дозвола се издаје на период од пет година.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

### **Образложење**

Дана 09.02.2015. године Инвеститор МХ „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ“ ЗП „ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ НА ВРБАСУ“ А.Д. Мркоњић Град, поднио је Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију захтјев за издавање еколошке дозволе за МХЕ „Кућна турбина“ на ријеци Врбас, на к.ч. 4/103-6 к.о. Дабрац (нови премјер), у обухвату електроенергетског комплекса ХЕ „Бочац“ у Бочцу, на територији општине Мркоњић Град, инсталисане снаге 568 kW.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази, које је према истој одредби израђени од ЈНУ Институт за заштиту и екологију Републике Српске, Бања Лука, институције овлашћене од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Докази поднијети уз захтјев садрже елементе које прописује члан 85. став 1. Закона о заштити животне средине.

Предметни захтјев се односи на изградњу МХЕ „Кућна турбина“ (хидроагрегат) у обухвату електроенергетског комплекса ХЕ „Бочац“ на ријеци Врбас. Сврха предметне турбине је да служи као кућни агрегат, односно за напајање властите потрошње објекта хидроелектране. Као неопходна потрошња сада се користи дизел агрегатснаге 250 kVA, док се цјелокупна сопствена потрошња реализује кроз два трансформатора са одцјепача генератора, односно два мрежна трансформатора као резервног напајања.

Хидроагрегат ће произведену енергију путем 35kV далековода, који у потпуности припада ХЕ Бочац пласирати на 35kV сабирнице расклопног постројења ХЕ Бочац, а затим преко кућних трансформатора на сопствену потрошњу. Изградња предметног објекта је

планирана у оквиру постојеће хидроелектране Бочац и за исти су прибављени локацијски услови.

Поред улоге резервне властите потрошње, у периоду малих вода кућни агрегат треба да смањи рад агрегата ХЕ Бочац у погледу обезбјеђивања биолошког минимума, односно допуњавања компензационог базена. Додатно, у периоду великих вода, кућна турбина би енергетски искористила дио сувишног протока који би се могао регулисати преливом.

Предвиђено је да се вода захвата на самом изводу из постојеће бране и цјевоводом који ће бити постављен поред локалног пута води до машинске халена лијевој страни обале Врбаса.

Примарна сировина за производњу електричне енергије је вода, која се сврстава у високу класу површинских водотокова, а помоћна сировина је мазиво (литијева маст) за подмазивање чиме се смањује трење између површина које се додирују.

У доказима се наводи да ће се утицаји који ће настати изградњом овог хидроенергетског објекта огледати кроз утицаје у периоду изградње и утицаје у току експлоатације минихидроелектране. Могући утицаји мини хидроелектране се посебно очекују у периоду изградње у загађењу воде услед замућивања и у заузимању земљишта. Утицаји на животну средину у току експлоатације су сведени на минимум уградњом квалитетне машинске опреме. Даље наводе да ће вршење мониторинга бити према утврђеном плану који је наведен и у овом рјешењу. У периоду експлоатације мониторинг ће се ускладити са већ утврђеним планом за ХЕ Бочац ради ефикаснијег праћења стања. Из наведеног се закључује, да су утицаји наведене мини хидроелектране на животну средину такви, да се подузетим мјерама у фази градње и експлоатације објекта налазе у прихватљивим границама, те овако описаним процесом рада моћи ће се постићи заштита животне средине, током изградње и експлоатације постројења, па се негативан утицај на животну средину може свести на прихватљив ниво.

Уз Доказе прописане чланом 85. став 1. Закона о заштити животне средине приложено је Рјешење овог Министарства, број 15.04-96-140/14 од 14.11.2014. године, којим је утврђено да инвеститор није дужан спроводити процјену утицаја утицаја нити прибавити Студију утицаја на животну средину за предметни пројекат.

Надаље, у складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине у дневном листу «Независне новине», дана 19.02.2015. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општини Мркоњић Град, дана 05.03.2015. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року а ни до дана одлучивања није било примједби на поднешени захтјев и документацију достављених Министарству од стране заинтересоване јавности, а општина Мркоњић Град није доставила мишљење иако им је захтјев уредно достављен, што потврђује уредно потписана доставница.

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине, као и чињеницу да се реализацијом мјера утврђених овим рјешењем

утицаји на животну средину могу свести у дозвољене мјере, Министарство је на основу члана 90. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Накнада у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу Законом о административним таксама (Службени гласник Републике Српске, број 100/11, 103/11 и 67/13).

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истовјетна примјерка таксирана са 100 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

**МИНИСТАР**

**Сребренка Голић**

Достављено:

1. ЗП „ХИДРОЕЛЕКТРАНЕ НА ВРБАСУ“ А.Д. Мркоњић Град
2. Одјељењу за просторно ... општина Мркоњић Град
3. Републичком еколошком инспектору
4. Евиденцији
5. а/а